

Memòria del Departament de Geografia

Curs 2011-2012

I. Presentació

II. Personal del Departament de Geografia

III. Activitats docents i de formació

Nombre d'estudiants, crèdits matriculats i rendiment acadèmic

Convenis amb d'altres universitats, empreses i institucions

IV. Màsters i Programes de Postgrau

Màster en Planificació Territorial: Informació, Eines i Mètodes

Programes de Doctorat i Postgrau

V. Les activitats de l'ensenyament de Geografia

Conferències, jornades i tallers

Cursos d'estiu

VI. La recerca i la transferència de coneixement

Els grups de recerca i els seus resultats

Projectes de recerca actius

Publicació de la recerca

Llibres i capítols de llibres

Articles de revista

Comunicacions a congressos

Projectes de transferència de coneixement, activitats i treballs d'assessorament

Conferències impartides

VII.- Personal del Departament de Geografia amb la seva assignació per centres i places que ocupen al curs 2011-2012

Aquest document dóna notícia de la feina portada a terme per professors, investigadors, personal no docent i col·laboradors lligats d'alguna manera al Departament de Geografia. La memòria recull les dades sobre les tasques de les persones que han fet possible el desenvolupament de les activitats formatives i de recerca. La majoria pertanyen al departament, però d'altres no. A tots, moltes gràcies.

En el decurs d'aquest últim any podem destacar algunes fites. El mes de febrer de 2012, el Departament de Geografia organitzà una Jornada acadèmica amb un homenatge al geògraf i professor Dr. Joan Vilà Valentí. Aquesta activitat anava adreçada als estudiants de la llicenciatura i del grau de geografia. Les paraules del Dr. Vilà sobre la seva trajectòria van servir de recordatori de les relacions d'aquest professor amb el grup de geògrafs de la nostra universitat. Aquest homenatge va cloure un acte ple d'interrogants i reflexions sobre l'estudi del clima en el passat i el seu interès en el present i sobre la capacitat del planeta per fer front al creixement demogràfic.

La Jornada de Geografia d'aquest curs va tenir lloc a l'aula magna de l'Escola de Turisme, a Vila-seca de Solcina. Poques setmanes després l'escola passà a ser Facultat de Turisme i Geografia. Un canvi nominal que donà fe de l'implicació dels estudis i la recerca geogràfica en aquest centre. En aquesta línia es va aprovar el projecte d'ampliació del l'edifici, amb l'adjudicació de les obres i ara mateix les obres avancen.

El grup humà d'aquest departament ha desplegat el seu talent i capacitat de treball per abastar els ambiciosos objectius de la programació inicial del curs i de les línies estratègiques encetades d'anys ençà. Els graus de Geografia i de Turisme desenvolupen el tercer curs amb resultats satisfactoris. Els màsters de planificació territorial: informació, eines i mètodes i tècniques d'anàlisi i innovació turística han assolit els seus objectius, amb el resultat d'un volum important de treballs acadèmics realitzats pels estudiants, a la frontera entre la recerca i l'aplicació dels coneixements. Els coordinadors dels ensenyaments han programat les activitats docents, curriculars i extracurriculars, així com una llarga llista de jornades formatives, conferències, seminaris i cursos. El seu torn, professors i investigadors del departament han fet difusió dels seus coneixements i una bona tasca en diferents formats de la comunicació.

Un any més, els resultats de la recerca i la transferència de coneixement d'aquest grup d'investigadors no gaire gran han estat destacables, com aquest memòria posa de manifest. Els diferents perfils de l'especialització científica del departament contribueixen a l'enriquiment de la recerca. Aquesta especialització ha obert ja dos vies en els estudis de postgrau, amb dos programes de doctorat i a un seguit de projectes relacionats. D'aquesta forma s'aprofiten els esforços de la formació per tancar el cicle universitari.

A tots els que han fet possible que aquesta tasca universitària es desenvolupi sense entrebanc en aquests temps procel·losos i d'incertesa els agraïm el seu treball i intel·ligència. Esperem que la cultura geogràfica que a continuació relacionem col·labori en donar comptes dels esforços del col·lectiu humà del Departament de Geografia.

Descarregar PDF

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Avinguda Catalunya, 35 (Campus Catalunya) 43002
Tarragona. Tel. 977 558751 Fax 977 559597
Adreça electrònica: sdgeografia@urv.cat

I. Presentació

La memòria del Departament de Geografia informa sobre el conjunt de tasques de formació, recerca i de divulgació portades a terme al llarg del curs 2011-2012. El contingut de la mateixa s'inicia amb els diferents àmbits d'ocupació de les persones lligades d'una manera o altre al departament. El següent apartat ens informa sobre el desenvolupament i el resultat global dels ensenyaments, així com sobre les diverses activitats docents i de formació realitzades. A continuació mostrem les propostes fetes per difondre els estudis de geografia a la societat. Per finalitzar aquesta memòria donarem compte de la recerca i la transferència de coneixements produïda per professors, investigadors i personal de suport. Enguany amb menys persones que el curs passat.

Quins objectius van plantejar per aquest curs? com s'ha desenvolupat el mateix? Les accions estratègiques plantejades pretenien aconseguir el creixement dels recursos gestionats per la recerca, així com la incorporació de més elements de qualitat i visibilitat de la tasca de recerca de professors i investigadors del Departament de Geografia. En els pròxims anys, el personal d'aquest Departament desenvoluparà noves accions relacionades amb la transferència de coneixement, el manteniment i augment de projectes de recerca internacionals i nacionals, la presentació de resultats en forma de tesis i dos accions singulars. De forma més concreta hem proposat ampliar la participació d'investigadors del departament en projectes europeus i i grans projectes de recerca, incrementar els ingressos contractats per projectes de transferència per via competitiva, augmentar el nombre de tesis defensades, aconseguir un nombre rellevant de *papers* amb un volum alt de citacions i, per últim, incrementar els articles a publicacions internacionals indexades. Les accions singulars tenen com a objectiu la formulació d'una proposta de projecte de recerca europeu ESPON (*European Spatial Planning Observation Network*) amb coordinació amb d'altres universitats europees i, també, la formació d'una comissió mixta (Departament/Facultat) per definir i concretar la incorporació del Departament de Geografia a la Facultat de Turisme i Geografia. Moltes d'aquestes ja han estat concretades.

El curs ha tingut un desenvolupament normal en els diferents àmbits de la docència. Com ja hem avançat a la portada, el procés d'integració dels estudis de geografia al campus de Vila-Seca s'ha vist reforçat amb el canvi d'estatus del centre, convertit en Facultat de Turisme i Geografia des del 15 de març d'enguany. Aquest canvi va acompanyat d'un projecte d'ampliació de les instal·lacions actuals. La primera pedra ja està col·locada i les obres s'han iniciat. Està previst completar-les al final del pròxim curs. A la Facultat de Turisme i Geografia ha finalitzat el tercer curs dels Graus de Geografia i Ordenació del Territori i de Turisme. Per la seva banda, la Llicenciatura de Geografia, a la Facultat de Lletres, està en els últims cursos del seu programa.

La primera edició del Màster en Planificació Territorial: Informació, Eines i Mètodes s'ha desenvolupat aquest curs. Han intervingut, a l'apartat de docència, professors d'aquest Departament i un conjunt d'especialistes. Entre aquests últims, Elisabet Sau i Raventós, geògrafa de la Direcció General d'Ordenació del Territori i Urbanisme del Departament de Territori i Sostenibilitat, Joan Manrubia Gibert, gerent de l'Autoritat Territorial de la Mobilitat del Camp de Tarragona i el doctor Estanislau Roca Blanch, arquitecte i professor del Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori de la Universitat Politècnica de Catalunya. També podem assenyalar l'inici d'un nou programa de Màster Interuniversitari en Planificació i Gestió de Turisme Enològic, liderat per professors del Departament i de la Universidad de la Rioja. Enguany, també, s'està organitzant el nou programa de Màster en Canvi Climàtic. A més de les tasques docents i investigadores, diferents professors del Departament desenvolupen altres treballs universitaris i de participació ciutadana, relacionats amb l'urbanisme, la planificació i ordenació del territori, el paisatge, delimitació territorial, la protecció d'espais naturals i el desenvolupament sostenible, així com de representació pròpiament universitàries: director, subdirectors de centre i Departament, responsables d'ensenyaments i coordinadors de màsters, direcció del Parc Científic i Tecnològic de Turisme i Oci, del Centre en Canvi Climàtic, o d'altres àmbits com la Organització Mundial de la Meteorologia. En aquest curs, el Dr. Josep Oliveras, catedràtic de Geografia, ha estat nomenat president de la Societat Catalana de Geografia. A l'apartat de gestió del Departament podem

destaquem la continuïtat de l'equip de persones que treballen a l'àmbit administratiu i la incorporació d'estudiants com a personal col·laborador.

II. Personal del Departament de Geografia

Els professors, investigadors i personal no docent han realitzat les seves tasques formatives, de recerca i administratives en els diferents centres on el Departament té presència (Tarragona, Vila-seca i Tortosa). Aquesta dispersió comporta una mobilitat obligada freqüent de docents, tècnics, becaris i administratius. Els professors i investigadors han impartit la docència a les Facultats de Lletres i de Turisme i Geografia. La secretaria administrativa del Departament situada al Campus Catalunya està formada per una responsable, un administratiu i un tècnic de suport a la docència. El Centre en Canvi Climàtic (Campus de les Terres de l'Ebre) té una administrativa i una tècnica d'informàtica. En el seu conjunt, el nombre de docents i investigadors del Departament de Geografia és de 49, dels quals 21 tenen el títol de doctor. Dels docents i investigadors, 17 professors ho són a temps complet: 1 catedràtic, 4 titulars d'universitat, 1 titular d'escola universitària, 2 professors agregats, 5 lectors i 4 professors investigadors. La resta del professorat està format per 2 catedràtics emèrits, 20 professors associats (4 d'aquests amb el títol de doctor), 9 becaris predoctorals. Hi han tres tècnics de suport a la recerca i 16 becaris de suport a la recerca (estudiants), que han desenvolupat la seva tasca gràcies als recursos dels diferents projectes. En el seu conjunt, un total de 73 persones, adscrites en diversos centres (46 a la Facultat de Lletres de Tarragona, 17 a la Facultat de Turisme i Geografia de Vila-seca i 10 al Campus de les Terres de l'Ebre a Tortosa) (veure quadre 1). El llistat complet d'aquest personal, amb els noms, càrrecs, adscripcions als centres i adreces electròniques, es poden consultar al final d'aquesta memòria.

Plaça	Facultat de Lletres (Tarragona)	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-seca)	C3 – Campus Terres de l'Ebre (Tortosa)	Totals
Catedràtics		1		1
Titulars Universitat	4			4
Titular d'Escola Universitària	1			1
Catedràtic Emèrit	2			2
Professors Agregats		2		2
Professors Lectors	3	2		5
Professors Associats	14	6		20
Professors Investigadors		1	3	4
Becaris Predoctorals	3	2	5	10
Tècnics de Suport a la Recerca	2	1		3
Tècnic de Suport a la docència	1			1
Estudiants Becaris Col·laboradors i de Projecte	14	2		16
Tècnics Informàtics			1	1
Responsable administrativa	1			1
Personal administratiu	1		1	2
Totals	46	17	10	73

Quadre 1. Nombre de membres del Departament de Geografia per centres i places que ocupen.

III. Activitats docents i de formació

Nombre d'estudiants, crèdits matriculats i rendiment acadèmic

El desenvolupament del curs en els diferents nivells formatius, el nombre d'alumnes i els crèdits que han matriculat, el seu rendiment acadèmic i la procedència dels mateixos seran objecte d'aquest apartat.

Els graus en Geografia i Ordenació del Territori i de Turisme han iniciat el seu tercer curs a la Facultat de Turisme i Geografia. A la Facultat de Lletres encara es desenvolupa la Llicenciatura de Geografia (pla 2001) amb 23 estudiants. El Grau de Geografia i Ordenació del territori ha tingut 37 estudiants de nou accés, sobre un total de 126 estudiants en el conjunt de la Facultat de Turisme i Geografia. En el seu conjunt els matriculats en el grau de Geografia són 84 estudiants. La proporció d'estudiants a temps complert ha augmentat de forma destacada, passant de 56 a 80 (sobre 84 estudiants). En el primer any de funcionament del Màster en Planificació Territorial s'han matriculat 20 estudiants.

Procedència dels estudiants de la Llicenciatura de Geografia i Grau de Geografia i Ordenació del Territori.
Curs 2011-2012

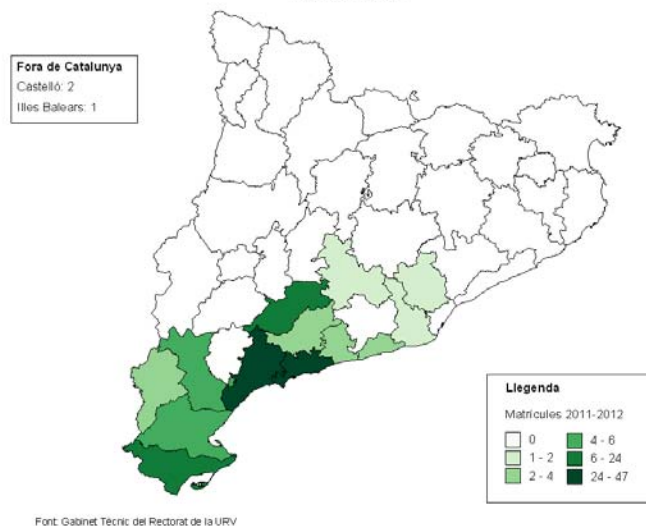

Figura 1. Procedència geogràfica dels estudiants de la Llicenciatura i del grau de Geografia.

Procedència dels estudiants del Màster en Planificació Territorial: Informació, Eines i Mètodes.
Curs 2011-2012

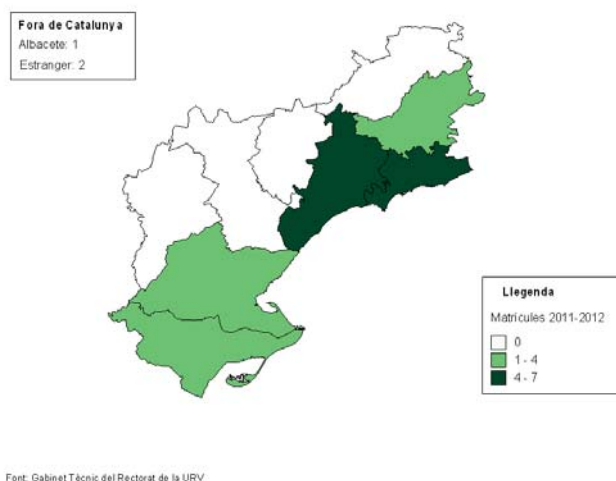

Figura 2. Procedència geogràfica dels estudiants del Màster en Planificació territorial: Informació, Eines i Mètodes.

La majoria dels estudiants a la Llicenciatura i al grau en Geografia procedeixen de municipis propers als centres d'estudi, amb una destacable presència d'estudiants provinents de les comarques de les Terres de l'Ebre (veure figura 1). Més clar resulta la lectura de la procedència dels estudiants del Màster en Planificació Territorial: majoritàriament del Baix Camp i Tarragonès (veure figura 2).

Els crèdits matriculats ordinaris s'han estabilitzat o reduït una mica en el conjunt de la universitat. En el cas de Geografia, aquests augmenten per l'obertura del tercer curs del grau i del Màster i baixen els corresponents a l'extinció gradual de la Llicenciatura de Geografia. Les xifres del centre, Facultat de Turisme i Geografia, mostren que el nombre de crèdits ha crescut respecte el curs passat, per la incorporació de nous cursos i noves ofertes formatives.

Nombre d'estudiants i crèdits matriculats 2011-2012

Graus i centres	Matriculats	Estudiants temps complet	Crèdits matriculats ordinaris
Grau en Geografia i Ordenació del Territori	84	80,4	4.824,0
Màster en Planificació Territorial	20	17,4	1.042,0
<i>Facultat de Turisme i Geografia</i>	341	305,0	18.298,5
Llicenciatura de Geografia	23	19,1	1.147,5
<i>Facultat de Lletres</i>	1.395	1.277,2	77.607,0
<i>Universitat Rovira i Virgili</i>	11.600	10.408,2	645.884,5

Quadre 2. Nombre d'estudiants i crèdits matriculats. Font: Gabinet Tècnic del Rectorat de la Universitat Rovira i Virgili.

Els percentatges de crèdits aprovats respecte els crèdits matriculats (rendiment acadèmic), i la proporció de crèdits aprovats respecte dels presentats (taxa d'èxit) és mantenen en el grau de Geografia i Ordenació del Territori en comparació amb els valors de referència del curs 2009-2010. En el cas de la Facultat de Turisme i Geografia aquests indicadors augmenten més de dos punts. A la Facultat de Lletres aquests valors presenten xifres similars, tot i que menors a la taxa d'èxit, una proporció equivalent a la general de tota la Universitat. Els estudiants de la Llicenciatura de Geografia han augmentat els crèdits aprovats sobre els matriculats, però han reduït el nombre de crèdits aprovats sobre els presentats.

Rendiment acadèmic dels estudiants 2010-2011

Ensenyaments	Taxa de rendiment acadèmic	Taxa d'èxit
Grau en Geografia i Ordenació del Territori	74,6	90,9
<i>Facultat de Turisme i Geografia</i>	75,6	90,2
Llicenciatura en Geografia	80,3	95,7
<i>Facultat de Lletres</i>	81,2	94,1
<i>Universitat Rovira i Virgili</i>	76,8	90,9

Quadre 3. Percentatges de crèdits ordinaris pel curs 2010-2011. Font: Gabinet Tècnic del Rectorat de la Universitat Rovira i Virgili.

La planificació i la coordinació de les tasques docents han permès conèixer el desenvolupament del curs, que ha estat normal. Els professors han realitzat les tutories i s'han organitzat les reunions informatives per alumnes sobre els programes de mobilitat Erasmus i Sicue-Sèneca. En aquest àmbit, el Departament de Geografia, mitjançant el centre, manté convenis amb les universitats d'Artois, Aix Marseille I (Université de Provence), Università degli Studi di Napoli Federico II, University of Malta, Universidade do Porto, University of the Aegean, University of Patràs i University of Göteborg. Els convenis del programa Sicue-Sèneca es mantenen amb les Universitats de València, Granada, Màlaga, País Basc, Lleida, Barcelona i Las Palmas de Gran Canaria.

Convenis amb d'altres universitats, empreses i institucions

Al pla d'estudis de la Llicenciatura de Geografia (pla 2001) contempla la possibilitat de realitzar pràctiques externes, com una assignatura optativa de segon cycle. En aquesta linea també es possible realitzar pràctiques a partir d'una orientació del Màster en Planificació Territorial. Les pràctiques, mitjançant convenis amb empreses i institucions públiques i sota la responsabilitat d'un professor i un tutor, permeten als estudiants aplicar coneixements i entrar en contacte amb el món laboral. Entre les principals institucions i empreses que acullen habitualment alumnes de Geografia destaquem:

TARRAGONÈS

- Diputació de Tarragona: Servei de Medi Ambient
- Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Tarragona: Servei d'Estudis
- Consell Comarcal del Tarragonès
- Observatori Turístic de la Costa Daurada (Tarragona)
- Subdelegació del Govern: Unitat de Protecció Civil
- Ajuntament de Salou: Patronat Municipal de Turisme
- Ajuntament de Vila-seca: Servei de Medi Ambient
- Mare Nostrum, Consultoria i Enginyeria Mediambiental, SL
- Ajuntament de Tarragona: àrea d'urbanisme
- Ajuntament de Tarragona: àrea d'informàtica
- DEPANA: Projecte de gestió sostenible de la Punta de la Móra
- CENCAT-Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil

BAIX CAMP

- Adhoc, sostenibilitat ambiental (Reus)
- Agro-3, Enginyeria del Medi Rural (Reus)
- Ajuntament de Reus: Servei d'Emergències i Seguretat Civil
- Ajuntament de Reus: regidoria de medi ambient
- Consell Comarcal del Baix Camp (Reus)
- Gabinet GAUDI, S. L (Reus)
- Geomediterrània: Mediterrània de Geoserveis (Cambrils)
- L'Alsina. Centre d'Educació socio-ambiental (Cambrils)
- Ajuntament de Vandellòs- L'Hospitalet
- APG Territorial (Assistència per a la Planificació i Gestió Territorial) (Reus)

ALT CAMP

- Ajuntament de Valls: Serveis d'Urbanisme
- Consell Comarcal de l'Alt Camp

BAIX PENEDES

- Ajuntament del Vendrell

CONCA DE BARBERÀ

- Consell Comarcal de la Conca de Barberà
- Ajuntament de l'Espluga de Francolí: oficina de turisme

PRIORAT

- Consell Comarcal Priorat

RIBERA D'EBRE

- Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre
- Consorci de la Serra de Llaberia (la Serra d'Almos)

BAIX EBRE

- Institut de Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre (IDECE) (Tortosa)
- Consell Comarcal del Baix Ebre (Tortosa)
- Observatori de l'Ebre (Roquetes)
- Parc Natural del Delta (Deltebre)

MONTSIÀ

- Ajuntament d'Alcanar: Oficina Municipal de Turisme
- Ajuntament de Santa Bàrbara: Infocentre.

TERRA ALTA

- Consell Comarcal de la Terra Alta

BARCELONÈS

- Servei Meteorològic de Catalunya
- GEOTEC Estudis i Projectes Geogràfics

GARRAF

- Ajuntament de Vilanova i la Geltrú

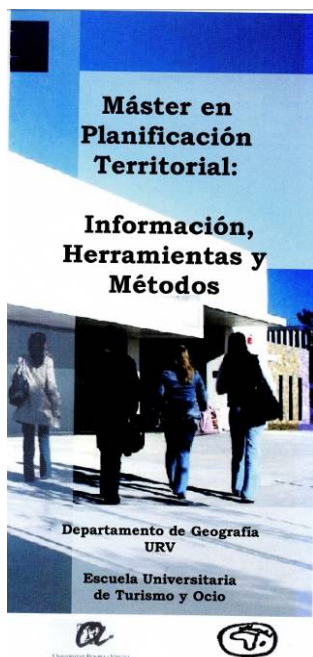
En el marc de les pràctiques externes, dos estudiants de geografia han desenvolupat un programa d'aplicació d'un sistema d'informació geogràfica a la gestió mediambiental al Govern de la Província d'Orellana (Equador). Aquest projecte s'ha portat a terme en col·laboració amb Enginyers sense Fronteres i el Centre de Desenvolupament URV Solidària.

En un altre àmbit volem destacar la tasca de difusió de l'ensenyament de geografia a diversos nivells (centres educatius, fires, premsa, cursos i seminaris), que es relacionen a l'apartat cinquè. Els professors d'aquest departament han realitzat conferències en els instituts de secundària de la província i han dissenyat activitats adreçades als estudiants de batxillerat.

IV. Màsters i Programes de Postgrau

Màster en Planificació Territorial: Informació, Eines i Mètodes

Els Màsters de Planificació Territorial: Informació, Eines i Mètodes i el de Tècniques d'Anàlisi i Innovació Turística s'han desenvolupat amb normalitat, amb un nombre de matriculats de 20 i 18 estudiants, respectivament.

El Màster de Planificació Territorial, coordinat pel Dr. Josep Oliveras i Samitier, va iniciar les seves activitats docents el setembre del 2011. El grau en Geografia i Ordenació del Territori pretén formar, d'una manera generalista, professionals en el camp de la planificació i gestió territorial i del medi ambient, el desenvolupament socioeconòmic i territorial i les tecnologies de la informació geogràfica. En aquest sentit, el Màster de Planificació Territorial: Informació i Eines per a la Planificació té un caràcter més especialitzat en el camp de la planificació territorial, amb la voluntat de singularitzar els continguts dins de l'oferta d'altres programes formatius. L'objectiu del programa és formar professionals i tècnics especialitzats en l'ordenació i planificació territorial en els àmbits de les zones rurals i les ciutats mitjanes i petites i els espais de muntanya i litorals.

Han impartit docència en aquest màster professors d'aquest departament i diversos especialistes; geògrafs, arquitectes, enginyers i professionals de l'especialitat que han aportat els seus coneixements als estudiants.

Estudiant	Directors	TFM
Abadías Selma, Josep Anton	Oliveras Samitier, Josep	Pla de Desenvolupament conjunt dels municipis de Colera, Espolla, Gariguella, la Jonquera, Portbou, Rabós, Sant Climent Sescebes i Vilamaniscle.
Ballesteros Martínez, Caridad	Blay Boqué, Jordi	Evolución de las zonas húmedas con el planeamiento: caso de els Muntanyans (Torredembarra).
Barceló Perelló, Esther	Saladié Borraz, Òscar	Pla d'acció estratègic de Turisme de les muntanyes de la Costa Daurada (2012-2022).
Barry, Abdoul Aziz	Saladié Borraz, Òscar	The Climate Change Impacts on Landscape planning: Case of Guinea.
Benito Granell, Xavier	Pérez Albert, Yolanda Ibañez Martí, Carles Trobajo Pujadas, Rosa	Predictive Modelling of Wetland Habitats in the Ebro Delta with a GIS Approach.
Bustos Hernández, Montserrat	Anton Clavé, Salvador	Estudi de l'estructura urbana mitjançant de l'anàlisi de les instal·lacions hoteleres.
Gilabert Gallart, Alba	Saladié Borraz, Òscar Aguilar Anfrons, Enric	Avaluació del biaix introduït en l'automatització de l'estació meteorològica de Barcelona.
Lopez Miquel, Marc	Saladié Borraz, Òscar	El pla especial de protecció del Medi Natural i del paisatge de la platja de Torredembarra, avaluació i modificació.
Nagera Porres, Nilo	Saladié Borraz, Òscar	Protecció civil. El transport de mercaderies perilloses a Tarragona, el Corredor del Mediterrani i el tercer fil.
Palacio Buendía, Amalia V.	Pérez Albert, Yolanda	Implementación de SIG en la gestión de espacios naturales protegidos.
Pàmies Sans, Magí	Oliveras Samitier, Josep	Estudi de la xarxa de transport públic per carretera intermunicipal del Camp de Tarragona, utilitzant la teoria dels grafs.
Piñol Guiral, Andreu	Muro Morales, Jose Ignacio	El procés de renovació i regeneració urbana als centres històrics: la part Alta de Tarragona
Segura Beltran, Anna	Blay Boqué, Jordi	Construccions en sòl no urbanitzable. Aproximació al procés urbanitzador del medi rural: el cas de les Terres de l'Ebre (2002 – 2012).
Solé Mateu, Carles	Saladié Borraz, Òscar	Anàlisi, avaluació i actualització del pla estratègic de desenvolupament de la Conca de Barberà (2005 – 2013).

Quadre 4. Treballs de Fi de Màster del curs 2011-2012.

Aquest primer curs s'han defensat 14 treballs de fi de màster. Una mica més de la meitat d'aquests van optar pel perfil investigador, la resta avaluen plans territorials i estratègics a diferents escales (veure quadre 4).

Els professors del departament participen en diversos programes de tercer cicle:

- *Màster en Planificació Territorial: Informació, Eines i Mètodes*. Facultat de Turisme i Geografia. URV.
- *Màster en Direcció i Planificació del Turisme i l'Oci*. Facultat de Turisme i Geografia. URV.

Màster en Tècniques d'Anàlisi i Innovació Turística. Facultat de Turisme i Geografia. URV

- *Màster en Intelligent Coast. Noves estratègies turístiques, noves estructures territorials*, Universitat Politècnica de Catalunya. Barcelona.
- *Màster en Migracions i Mediació Social*. Facultat de Lletres. URV.
- *Màster en Antropologia Urbana*. Facultat de Lletres. URV.
- *Màster en Antropologia Mèdica i Salut Internacional*. Facultat de Lletres. URV.
- *Màster en Dret Ambiental*. Facultat de Ciències Jurídiques. URV.
- *Màster en Enginyeria Ambiental i Producció Sostenible*. Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Química. URV.
- *Màster Societats Històriques i Formes Polítiques a Europa*. Facultat de Lletres. URV.
- *Màster Desenvolupament Regional i Local*. Universitat de Sevilla.
- *Postgrau Especialista Universitari en Gestió Cultural*. FURV.
- *Màster Interuniversitari en Planificación y Gestión de Turismo Enológico*. Universidad de la Rioja y Fundació Universidad Rovira i Virgili.

- *Master Oficial en Dirección de Empresas de Turismo*. Universidad de Alcalá de Henares.
- *Master Oficial en Dirección y Gestión Turística*. Universitat d'Alacant.
- *Master en intervención y gestión del paisaje*. Universitat Autònoma de Barcelona.
- *Master en Turismo Rural y Desarrollo Local*. Universidad de Castilla-La Mancha. Albacete.
- *Master programme in Tourism*. Haaga-Helia University of Applied Sciences, Helsinki, Finlàndia.

Programes de Doctorat i Postgrau

El Programa Oficial de Postgrau Turisme i Geografia acull el Programa de Doctorat de Turisme i Oci, coordinat pel Dr. Salvador Anton Clavé i el Programa de Doctorat en Canvi Climàtic, coordinat pel Dr. Javier Sigró Rodríguez.

El programa de doctorat en Canvi Climàtic té com a objectius la incorporació dels doctorands a un grup d'investigació i participació en projectes de recerca actius, la potenciació de la internacionalització de l'activitat investigadora dels estudiants, el foment de la transferència per part del doctorands dels resultats de la seva recerca en els diferents àmbits de la ciència i de la societat en general i la formació d'investigadors en l'àmbit multidisciplinari del canvi climàtic, amb una sòlida base metodològica que puguin aplicar a una línia de recerca especialitzada en els àmbits del Canvi Climàtic Instrumental i dels Impactes del Canvi Climàtic sobre els Ecosistemes Aquàtics. S'aportaran els coneixements i les tècniques necessàries per a la realització de la tesi doctoral.

S'oferten 2 línies d'investigació principals, "Canvi Climàtic" i "Impactes del Canvi Climàtic sobre Ecosistemes Aquàtics" que corresponen a les desenvolupades respectivament per les tres unitats que aporten directors de tesis: el Departament de Geografia de la Universitat Rovira i Virgili; el Programa d' Ecosistemes Aquàtics de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA); i l'Observatori de l'Ebre (OE).

El Programa de doctorat en Turisme i Oci té com a objectiu principal dels estudis de doctorat la formació de doctors en investigació avançada de qualitat. Els objectius generals són incorporar al doctorand a un grup d'investigació, ampliar capacitats per adquirir una especialització intensiva en les diferents orientacions aportades per les línies d'investigació definides al programa, potenciar la iniciativa pel desenvolupament de projectes d'investigació amb la metodologia i els principis científics, fomentar l'adquisició d'habilitats generals relacionades amb la capacitat de treball personal i en grup, participació en projectes d'investigació i gestió de bases de dades bibliogràfiques i realitzar la tesi doctoral.

Les tesis doctorals inscrites en els programes de doctorat assenyalats són:

Programa Postgrau	Doctorand	Directors de Tesis	Tesis
Turisme i Oci	Camacho Fuenmayor, Mariana	Nel-lo Andreu, Marta Pérez Albert, M. Yolanda	Turismo y espacios de interés natural.
Turisme i Oci	Lozano Pegleri, Marina Carmen	Anton Clavé, Salvador	
Turisme i Oci	Mariné Roig, Estela	Anton Clavé, Salvador	Identity and authenticity in the mass tourism destinations of the catalan coast. Links between projected and perceived image.
Turisme i Oci	Quagliari Domínguez, Alan	Russo, Antonio Paolo	En los intersticios de la ciudad turística. Estudio etnográfico de las poblaciones móviles y de la construcción del lugar.
Turisme i Oci	Rovira Soto, Maria Trinitat	Anton Clavé, Salvador	Les ciutats turístiques. Les noves ciutats.
Turisme i Oci	Salvat Salvat, Jaume	Anton Clavé, Salvador	Causes i factors de desenvolupament de l'enoturisme.
Turisme i Oci	Sanz Ibáñez, Cinta	Anton Clavé, Salvador	Innovation and competitiveness in tourist destinations. Approaching the analysis of local tourism systems.
Turisme i Oci	Tujaka , Dorota A.	Pérez Albert, M. Yolanda	Promoción de destinos en entorno web. El papel de cartografía turística.
Canvi Climàtic	Castellà Sánchez, Mercè	Brunet India, Manola	Statistical analysis and modelling of extremely hot summer temperature events in mainland Spain.
Canvi Climàtic	Coll Benages, Joan Ramon	Aguilar Anfrons, Enric	Spatial-temporal variability of droughts and wet events over Iberian Peninsula.
Canvi Climàtic	Poza Moreno, Rafael	Sigró Rodríguez, F. Javier	

Quadre 5. Tesis inscrites al departament al curs 2011-2012.

V. Les activitats de l'ensenyament de Geografia

Un curs més s'han organitzat un conjunt d'activitats adreçades a estudiants de geografia com complement important de la seva formació. Podem destacar les jornades, conferències, tallers i cursos d'estiu coordinades per professors del departament. A l'inici del curs es van presentar els grups de recerca de geografia i el Laboratori de Cartografia i SIG en el si de la Fira de la Setmana de la Ciència. Del conjunt d'activitats realitzades destaquen les jornades de divulgació científica i del treball de camp amb la participació dels estudiants dels diversos cicles i amb la col·laboració de professors i investigadors d'altres universitats i centres de recerca, espanyoles i estrangeres.

De la muntanya japonesa a la responsabilitat humana sobre el canvi climàtic, del debat sobre els impactes de les infraestructures ferroviàries en el desenvolupament local a la petjada ecològica a escala municipal, tot un ventall de propostes per conèixer i participar.

Conferències, jornades i tallers

Jornada de Treball de Camp a Lleida. Departament de Geografia. URV. Coordinador: Aaron Gutiérrez Palomero. 24 novembre 2011.

Figura 3. La professora de la Universitat de Lleida, Carme Bellet, explicant als estudiants l'expansió de la ciutat a l'altre banda del riu.

Figures 4 i 5. A la fotografia un grup de visitants a la fira de la setmana de la Ciència. El professor Javier Sigró informant sobre la recerca en el canvi climàtic.

Stand Fira de Mostres de R + D Setmana de la Ciència URV. Grups de Geografia i Laboratori de Cartografia i SIG. Tarragona. Campus Catalunya, Departament de Geografia (URV). Coordinadors: Jordi Blay, Òscar Saladié i Javier Sigró. Novembre 2011.

Jornada de Geografia i homenatge al Dr. Joan Vilà Valentí. 17 de febrer 2012. Escola Universitària de Turisme i Oci de Vila-seca.

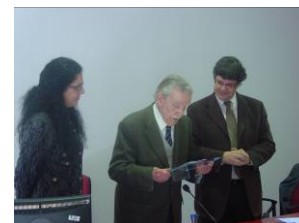

Figura 6. El geògraf Joan Vilà Valentí reben la placa de mans de la directora del departament i del degà de la Facultat de Turisme i Geografia.

Figura 7. Díptic amb el programa de la Jornada dedicada als impactes del canvi climàtic a Tortosa.

Jornada Explorant les evidències, els impactes i les estratègies per fer front a nivells perillosos de canvi climàtic. 26 d'abril 2012. Grup de Recerca Centre en Canvi Climàtic. Departament de Geografia. Aula Magna del Campus Terres de l'Ebre (Tortosa).

Figures 8, 9, 10 i 11. Fotografies de la Jornada de Treball de Camp a l'àrea metropolitana de Lisboa. Perspectives urbanes i fotografies de grup amb els professors Jorge Gaspar i Xosé Manuel Simões de la Universidade Clasica de Lisboa.

Jornades de Treball de Camp: Planificació territorial de l'àrea metropolitana de Lisboa. Departament de Geografia (URV), 16 al 20 d'abril. Coordinadors Dra. M. Yolanda Pérez Albert i Dr. J. Ignacio Muro Morales. Activitat amb reconeixement de crèdits lliures.

Figura 12. Grup d'estudiants a la Jornada de Treball sobre l'Open Street Map.

Jornada de Treball de camp: Open Street Map. Departament de Geografia. URV. 14 de març 2012. Organitzadors: David Serrano i Yolanda Pérez.

Vivir la montaña japonesa. Katsuyuki Takenaka. Aichi Prefectural University (Japó) i membre del Mediterranean Studies Group of Japan. Organitza: Departament de Geografia. Presentació a càrrec de Josep Oliveras. Aula Magna de la Facultat de Turisme i Geografia (Vila-Seca). 20 setembre 2011.

Figura 13. Cartell de la conferència del professor japonés Takenaka celebrada a la Facultat de Turisme i Geografia.

La recerca climàtica basada en fons documentals històriques. Conèixer el passat pot ajudar a conèixer el futur. Conferència a càrrec del Dr. Mariano Barriandos (Universitat de Barcelona). Jornada de Geografia i homenatge al Dr. Joan Vilà Valentí. 17 de febrer 2012. Escola Universitària de Turisme i Oci de Vila-seca.

Las claves de la dinámica de la población mundial. Un enfoque geodemográfico. Conferència a càrrec del Dr. Julio Vinuesa (Universidad Autónoma de Madrid). Jornada de Geografia i homenatge al Dr. Joan Vilà Valentí. 17 de febrer 2012. Escola Universitària de Turisme i Oci de Vilaseca.

Figura 14. El professor Julio Vinuesa (Universidad Autónoma de Madrid) impartint la conferència sobre els reptes del creixements de la població mundial. Al seu costat, el professor Jordi Blay.

Our Climate is Changing and Why We Are Responsible? Conferència a càrrec del professor Phil Jones (Climate Research Unit, University of East Anglia, Norwich, Anglaterra). Jornada *Explorant les evidències, els impactes i les estratègies per fer front a nivells perillosos de canvi climàtic*. 26 d'abril 2012. Grup de Recerca Centre en Canvi Climàtic. Departament de Geografia. Aula Magna del Campus Terres de l'Ebre (Tortosa).

Figura 15. Fotografia de l'Aula Magna del Campus Terres de l'Ebre (Tortosa), amb els participants a la Jornada dedicada als impactes del canvi climàtic.

The Myth of the 1970s Global Cooling Scientific Consensus: The Evolution of Integrated Climate Change Science. Conferència a càrrec del doctor Thomas Peterson (NOAA, Asheville, USA i President de la Comissió de Climatologia de la OMN). Jornada *Explorant les evidències, els impactes i les estratègies per fer front a nivells perillosos de canvi climàtic*. 26 d'abril 2012. Grup de Recerca Centre en Canvi Climàtic. Departament de Geografia. Aula Magna del Campus Terres de l'Ebre (Tortosa).

Modelling the Economic Impact of European Storms Under Climate Change. Conferència a càrrec del doctor Malcolm Haylock (Servei d'Estudis de la companyia de Reasseurances PamerRe, Zurich, Suïssa). Jornada *Explorant les evidències, els impactes i les estratègies per fer front a nivells perillosos de canvi climàtic*. 26 d'abril 2012. Grup de Recerca Centre en Canvi Climàtic. Departament de Geografia. Aula Magna del Campus Terres de l'Ebre (Tortosa).

Bringing Data Rescue and Data Analysis Together for Improving Scientific Knowledge of Climate Variability and Change. Conferència a càrrec del doctor Aryan van Engelen (Servei meteorològic Holandès, De Bilt, Holanda). Jornada *Explorant les evidències, els impactes i les estratègies per fer front a nivells perillosos de canvi climàtic*. 26 d'abril 2012. Grup de Recerca Centre en Canvi Climàtic. Departament de Geografia. Aula Magna del Campus Terres de l'Ebre (Tortosa).

Climate Services for Managing Disaster Risk Reduction and Climate Change Adaptation. Conferència a càrrec del doctor Omar Baddour (director del Programa Mundial de Dades i Monitoratge del Clima a l'OMM, Ginebra, Suïssa). Jornada *Explorant les evidències, els impactes i les estratègies per fer front a nivells perillosos de canvi climàtic*. 26 d'abril 2012. Grup de Recerca Centre en Canvi Climàtic. Departament de Geografia. Aula Magna del Campus Terres de l'Ebre (Tortosa).

Figura 16. Membres de la Taula Rodona sobre la ciència del canvi climàtic i les accions polítiques amb el moderador, geògraf i periodista, Francesc Mauri, en el marc de la Jornada dedicada als impactes del canvi climàtic.

Climate Change Science versus Politics: Do the Inhabitants live in Parallel Worlds?. Taula rodona amb Phil Jones, Thomas Peterson, Aryan van Engelen, Malcolm Haylock i Omar Baddour, moderat per Francesc Mauri (meteoròleg i home del temps de TV3). Jornada *Explorant les evidències, els impactes i les estratègies per fer front a nivells perillosos de canvi climàtic*. 26 d'abril 2012. Grup de Recerca Centre en Canvi Climàtic. Departament de Geografia. Aula Magna del Campus Terres de l'Ebre (Tortosa).

Small and Medium sized Towns in their Functional Territorial Context. 1st TPG meeting of the TOWN project. ESPON 2013. Vila-seca. 24-25 maig 2012

El Paisatge a la Segarra: el nostre paisatge, el nostre futur. Taula Rodona. Organitzat pel Fòrum l'Espitllera i la Paeria de Cervera. Cervera. Sergi Saladié. 20 maig 2012.

Figures 17 i 18. Fotografia amb els participants de la Taula Rodona sobre el paisatge de la Segarra i cartell de les II Jornades del paisatge a Constantí.

Ordenació del territori: passat, present i futur, dins les II Jornades del paisatge. Taula Rodona. Organitzat per l'Ajuntament de Constantí. Constantí. Sergi Saladié. 3 maig 2012.

Taller de creació de productes turístics. Jaume Salvat. Bot 7 de novembre de 2011.

Taller de comercialització de productes turístics. L'ús de les noves tecnologies. Jaume Salvat. Bot. 12-13 desembre 2011.

Què en fèiem, de la brossa? Els antics abocadors de residus de la comarca de la Ribera d'Ebre. Exposició organitzada per la Càtedra DOW/URV de Desenvolupament Sostenible i el Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre, amb la col·laboració del Departament de Geografia. Òscar Saladié. Seus de les exposicions: Campus Catalunya URV en el marc de la Setmana de la Ciència 2012, 16-18 novembre 2012; Rasquera, 18-27 novembre 2012; Ascó, 2-10 desembre 2011; Tivissa, 16-23 desembre 2011; La Serra d'Almos, 14-22 gener 2012; Flix, 27 gener 2012 – 5 febrer 2012; Riba-roja d'Ebre, 17-25 març 2012; La Torre de l'Espanyol, 13-16 abril 2012 i Móra d'Ebre, 24 abril 2012 – 4 maig 2012.

Figures 19 i 20. Cartell d'anunci i els pòsters de l'exposició 'Què en fèiem, de la brossa?' comissariada pel professor Òscar Saladié.

Cursos d'estiu

La petjada ecològica de Catalunya: interpretació i aplicació a escala municipal. Curs de la Universitat d'Estiu URV, 4-6 de juliol de 2012. Càtedra DOW/URV de Desenvolupament Sostenible. Tarragona. Coordinador: Joan Alberich.

Tren d'Alta Velocitat al Camp de Tarragona: turisme, ordenació del territori i desenvolupament local. Curs de la Universitat d'Estiu URV, 26-28 de juny de 2012. Cambra de Comerç de Tarragona. Coordinació: Aaron Gutiérrez.

Qualitat biològica dels rius. Els índexs de macroinvertebrats. Departament de Geografia i Fundació URV. Coordinadora acadèmica: M. Goretti Merseburger Canals. 19 d'abril – 6 juliol de 2011.

Figures 21, 22 i 23. Cartells anunciadors dels cursos d'estiu organitzats per professors del departament.

VI. La recerca i la transferència de coneixement

En aquest apartat mostrarem les característiques de la recerca. En primer lloc, a la seva vessant d'organització dels grups i després la presentació dels resultats. Les dades de la recerca mostren una activitat notable tant de la seva part quantitativa com de la seva difusió. Tot i que el vehicle de comunicació científica per excel·lència es l'article, al llarg de l'últim curs, els professors investigadors han presentat els seus resultats en formats variats, com ara els llibres.

Els grups de recerca i els seus resultats

Figures 24 i 25. Logos dels Grups de Recerca del departament.

El nombre de professors amb la condició d'investigadors actius són 13, la totalitat dels possibles, dividits en dos grups de recerca: Grup de Recerca Anàlisi Territorial i Estudis Turístics (GRATET) i Grup de Recerca Centre en Canvi Climàtic (C3). Aquests són considerats com a Grups de Recerca consolidats fins l'any 2012. Els investigadors del primer grup analitzen la incidència de les activitats turístiques i recreatives en la transformació del paisatge, l'organització del territori i la generació de noves formes de desenvolupament a escala local i regional, a Catalunya, a la Mediterrània, a l'espai europeu i a Amèrica Llatina. Els investigadors d'aquest grup estudien les dinàmiques de desenvolupament regional i l'aplicació d'instruments i tècniques d'anàlisi cartogràfica i SIG a l'estudi dels processos territorials derivats de la implantació turística. Els seus membres realitzen accions i treballs de transferència sobre qüestions ambientals, de mobilitat i de planificació i desenvolupament local i regional. Els resultats de la seva tasca es desenvolupen gràcies a projectes d'àmbit internacional, nacional, regional i local.

Els professors i investigadors que formen part del Grup de Recerca Centre en Canvi Climàtic lideren diferents projectes de recerca de caràcter internacional i nacional sobre la gestió i rescat de les bases de dades climàtiques, la homogeneïtzació de sèries climàtiques, el desenvolupament de xarxes climatològiques de referència i l'estudi dels riscos climàtics. Els resultats de la seva recerca es manifesten en publicacions periòdiques i monografies d'abast internacional i nacional. El Centre en Canvi Climàtic és liderat per professors d'aquest departament; aquest centre realitza activitats de transferència, assessoria científica i tècnica. La seva tasca formativa s'ampliarà amb el desenvolupament del programa de doctorat en canvi climàtic.

Les xifres de la recerca al Departament de Geografia. Curs 2011-2012

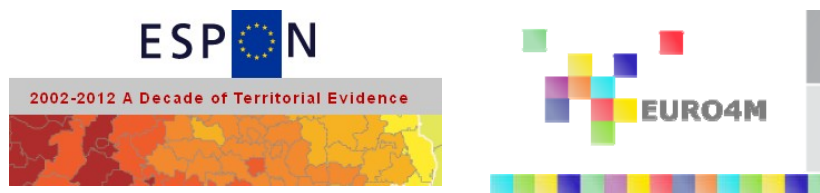
Projectes i publicacions	Fins 2010	2011-2012	Totals
Ajuts a la recerca	91	9	100
Grups consolidats	3	-	3
Projectes europeus	5	1	6
Projectes de recerca	18	1	19
Publicacions en revistes	327	25	352
Tesis, tesines i treballs de recerca	92	2	94
Contribucions a congressos	559	60	619
Publicacions en llibres	572	33	605
Publicacions en revistes indexades	46	17	63

Quadre 6. Font: Gestió de la Recerca (URV). Resum per Departament de Geografia
<https://webgrec.urv.es/cgi-bin/DADREC/crcx1.cgi>

Les dades recollides pel Servei de la Gestió de la Recerca de la nostra Universitat, pel 2011-2012, donen informació de l'àmbit de la recerca i la transferència del coneixement (veure quadre 6). Es tracta d'una continuïtat de les tendències dels últims anys, cap a una consolidació dels inputs de recerca (recursos), en forma d'ajuts, organització de grups consolidats i projectes de caràcter competitiu, i dels seus resultats (outputs) en publicacions i d'altres formats científics. Els professors investigadors i personal de suport han desenvolupat la seva tasca gràcies a l'aportació de més de 10 grans projectes d'ajuts a la recerca vius. Podem destacar la participació d'investigadors d'aquest departament a xarxes internacionals i grups de recerca reconeguts en el àmbits de coneixement propis. També ha estat destacable els esforços del personal adscrit a aquest Departament per donar visibilitat a la investigació geogràfica. Podem ressaltar el nombre acumulat de tesis, tesines i treballs de recerca i, sobretot, les contribucions a congressos i publicacions en llibres i revistes. Les publicacions en revistes indexades han augmentat de forma notòria en el període considerat, superant de forma àmplia les dades del curs anterior.

El departament ha consolidat un nombre modest d'Investigadors Actius, encara que són tots els possibles. De la seva tasca es desprenen recursos per contractar investigadors en formació i col·laboradors a la recerca, i professors convidats. A continuació, relacionem la llista de projectes i ajuts de recerca. En total en resulten un nombre de 15, cinc dels quals tenen un caràcter internacional. Tot seguit, també, mostrarem els resultats i publicacions en forma de llibres i capítols de llibres, articles de revista i aportacions a congressos. Les publicacions en llibres superen la trentena d'unitats, dels quals sis corresponen a editors membres d'aquest departament. La divulgació científica en publicacions periòdiques també mostra una llarga llista de treballs. D'aquest grup destaquen les publicacions en revistes indexades, nacionals i estrangeres. Les aportacions a congressos i altres treballs de recerca alimenten la presentació dels resultats futurs. En aquesta línia val la pena destacar que aquest curs continua aquest esforç.

Projectes de recerca actius

Figures 26 i 27. Logos del European Spatial Planning Observatory Network i del European Reanalysis and Observations for Monitoring.

European Reanalysis and Observations for Monitoring (EURO4M). Projecte Integrat Europeu. (2010-2014). Investigadora principal: Manola Brunet.

Update of Maps and Related Data on Creative Workforce as Bearer of Innovation. ESPON. 2011-2012. Investigador principal: Paolo Russo.

TOWN Project Small and medium size Towns in their Functional Territorial Context. ESPON. 2012-2015. Investigador coordinador: Paolo Russo. Altres investigadors: Yolanda Pérez, David Serrano, Aaron Gutiérrez i Jordi Andreu.

Turismo, movilidad residencial y competitividad territorial. Respuestas locales a las dinámicas de cambio global (GLOBALTUR). Plan Nacional I+D+i. Ministerio de Ciencia e Innovación. Investigador principal: Salvador Anton. 2012-2014.

Evolución de la NAO durante los últimos 15000 años en la Península Ibérica y en Azores a partir del estudio de registros lacustres y datos climáticos instrumentales. Ministerio de Ciencia e Innovación. Investigador principal: Santiago Giralt. Investigadors: Manola Brunet i Javier Sigró. 2010 – 2013.

The Attractiveness of European Cities and Regions for Residents and Visitors. ESPON (The European Spatial Planning Observatory Network) I+D+i. 2010-2012. Investigador principal: Paolo Russo.

Tourism, Natural Environment and Policy. Proyectos de Investigación Fundamental no orientada. ECO 2010-18158. Investigador principal: Juan Antonio Duro. Investigador: Peter Domonkos. 2011-2013.

Innovación territorial y modelos de desarrollo en destinos turísticos litorales. Análisis a diferentes escalas espaciales. (INNOVATUR). Plan Nacional 2009-2011. Investigador principal: Salvador Anton.

Diagnóstico de la actividad turística en Viñales (Cuba) y tendencias de su desarrollo sostenible. PCI – Programas de Cooperación Interuniversitaria e Investigación Científica. Agencia Española de Cooperación Internacional. Investigadora principal: Marta Nel-lo. Altres Investigadors: Yolanda Pérez, Jordi Andreu, Josep Oliveras i Òscar Saladié. 2010 – 2011.

La cartografía urbana en España (siglos XVIII – XIX): el papel de los ayuntamientos y el de los organismos militares. Programa Nacional de Humanidades. Ministerio de Ciencia e Innovación. Investigador: José Ignacio Muro. 2012-2014.

¿Por qué vienen? La inmigración de mujeres extranjeras al medio rural español en el contexto de la transformación económica y social de las comunidades locales. I+D+i Plan Nacional. Ministerio de Ciencia e Innovación. URV. Santiago Roquer i Jordi Blay. 2011-2013.

Movilidad y vida cotidiana en Cataluña: etnogeografía de los espacios y tiempos metropolitanos (MOVICO). I+D+i Plan Nacional. Ministerio de Ciencia e Innovación. Investigador principal: Juan José Pujadas (DAFITS). Investigador: Joan Alberich.

Las ciudades españolas en la etapa autonómica (1978-2010). Dinámicas, procesos y políticas. Ministerio de Ciencia e Innovación. 2010 – 2012. Investigadors: Santiago Roquer i Joan Alberich

Actividades del Comité Nacional CLIVAR-ESPAÑA. Programa Nacional de Internacionalización de la I+D Subprograma: Fomento de la cooperación científica Internacional. ACI-Comites. Universitat de Barcelona. Investigador principal: Ileana Blade. Investigadors: Manola Brunet. 2011

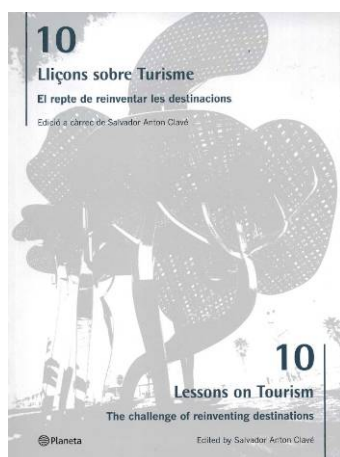
Los espacios urbanos ante los cambios turísticos. Transferencia de conocimientos entre grupos expertos en el estudio de la ciudad y del turismo. Ministerio de Ciencia e Innovación. Investigador principal: Francesc González. Investigador: Salvador Anton. 2011.

Publicació de la recerca

Llibres i capítols de llibres

ALBERICH, J. i ROQUER, S. (2011). Contrastes y diferencias entre las ciudades españolas en la intensidad y características de la movilidad habitual. Antecedentes y situación al año 2011. A Valenzuela, M. (coord). *Las ciudades españolas en la etapa autonómica (1978-2008). Dinámicas, procesos y políticas*. (en prensa).

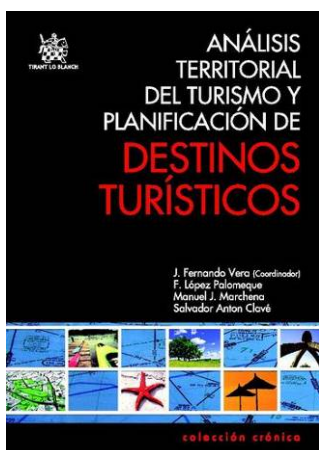
ALBERICH, J. i altres (2011). *Anuari estadístic 2010*. Santa Coloma de Gramenet. Santa Coloma de Gramenet: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.

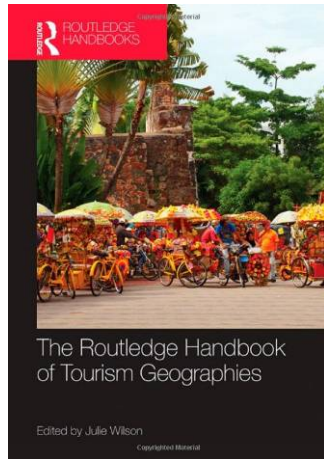
ANTON, S. (ed.) (2012). *10 lecciones sobre turismo. El reto de reinventar los destinos / 10 lessons on Tourism. The challenge of reinventing destinations*. Barcelona, Planeta, 479 p.

ANTON, S. (2012). Cambio de modelo turístico y competitividad de los destinos consolidados. El caso de Vila-seca / The change of tourism model and the competitiveness of consolidated destinations. The case of Vila-Seca. A Anton, S. (dir.) *10 lecciones sobre turismo. El reto de reinventar los destinos / 10 Lessons on Tourism. The Challenge of Reinventing Destinations*. Barcelona, Planeta, p. 17-30 / p. 263-276.

ANTON, S (2012). Las claves de la reinención de los destinos turísticos del litoral / The key points in the reinvention of coastal tourist destinations. A Anton, S. (dir.) *10 lecciones sobre turismo. El reto de reinventar los destinos/ 10 Lessons on Tourism. The Challenge of Reinventing Destinations*. Barcelona, Planeta, p. 223-226 / p. 457-460.

ANTON, S. i altres (2011). *Análisis territorial del turismo y planificación de destinos turísticos*. València, Tirant lo Blanch, 473 p.

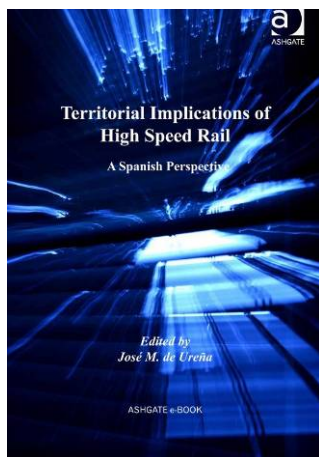

ANTON, S. (2012). Rethinking Mass Tourism, Space and Place. A Wilson, J. (ed.) *Routledge Handbook of Tourism Geographies. New Perspectives on Space, Place and Tourism*. Oxford, Routledge, p. 217-224.

ANTON, S. (2011). Dinámicas de reestructuración de los destinos turísticos litorales del Mediterráneo. Perspectivas y condicionantes. A López Olivares, D. (dir.) *Renovación de destinos turísticos consolidados*. Valencia, Tirant lo Blanc, p. 23-40.

ANTON, S., MARINÉ, E. (2011). The Evolution of the Image of Catalan Coastal Destinations. A Prats, L. (ed.) *Researching Coastal and Resort Destination Management: Cultures and Histories of Tourism*. Palibrio, Bloomington, p. 146-170.

BLAY, J. (2012). Estrategias de generación y gestión de áreas de interés natural/ Generation and Management Strategies for Areas of Natural Interest. A Anton, S. (dir.) *10 lecciones sobre turismo. El reto de reinventar los destinos /10 Lessons on Tourism. The Challenge of Reinventing Destinations*. Barcelona, Planeta, p. 113-132 / p. 351-370.

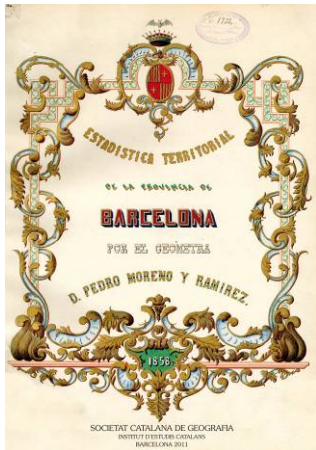

GUTIÉRREZ, A. i altres (2012). The High Speed Rail in the Spanish Cities: Urban Integration and Local Strategies for Socioeconomic Development. A Ureña, J.M^a (ed.) *Territorial Implications of High Speed Rail A Spanish Perspective*. Adershot, Ashgate, p. 163-196.

GUTIÉRREZ, A. i altres (2012). Las ciudades intermedias como objeto de estudio. Una caracterización de las diferentes aproximaciones. A Llop, J.M^a; Usón, E. (eds.) *Ciudades intermedias: dimensiones y definiciones*. Lleida, Editorial Milenio, p. 286-313.

MURO, J.I. (2011). Los agrimensores y peritos tasadores de tierra formados en el Instituto provincial de segunda enseñanza de Tarragona durante la segunda mitad del segle XIX. A Muntaner, C., Nadal, F. i Urteaga L. (eds.) *Cartografia i agrimensura a Catalunya i Balears al S. XIX*, Barcelona, Institut Cartogràfic de Catalunya, p. 67-85.

MURO, J.I. (2011). Agrimensores y contratistas para la medición de tierras y el levantamiento de planos parcelarios en Tarragona (1845-1900). A Muntaner, C., Nadal, F. i Urteaga L. (eds.) *Cartografia i agrimensura a Catalunya i Balears al segle XIX*, Barcelona, Institut Cartogràfic de Catalunya, p. 143-158.

MURO, J.I. i altres (ed.) (2011). Pedro Moreno y Ramírez, geòmetra (1819-post 1890). A *Pedro Moreno Ramírez: Estadística territorial de la província de Barcelona, 1858*. Edició i estudi introductori a cura de José Ignacio Muro, Francesc Nadal i Luis Urteaga. Barcelona, Societat Catalana de Geografia, 124 p.

MURO, J.I. (2012). Evolució urbana i morfologia de la ciutat. A Duch, M. (dir.) *Història de Tarragona*, Pagès editors, Lleida, vol. VI. p. 151-214.

MURO, J.I. (2012). Les zones de la ciutat i els usos del sòl urbà. A Duch, M. (dir.) *Història de Tarragona*, Pagès editors, Lleida, vol. VI. p. 215-276.

NEL·LO, M. i PÉREZ, Y. (2011). Revisión de tendencias y herramientas para la valoración de la sostenibilidad del ecoturismo. *Turismo, Espaço e Estratégias de Desenvolvimento Local*. Universidade Federal de Paraíba, Brasil. (<http://www.geociencias.ufpb.br/~paulorosa/Documentos/Divulgacao/livros/livroGEPTTEEDL.pdf>).

OLIVERAS, J. (2012). Urbanismo turístico y la gestión del territorio/ Urban planning for tourism and territorial Management. A Anton, S. (dir.) *10 lecciones sobre turismo. El reto de reinventar los destinos /10 Lessons on Tourism. The Challenge of Reinventing Destinations*. Planeta. Barcelona. p. 35-57 / p. 279-300.

OLIVERAS, J. (2012). Les activitats econòmiques. A Duch, M. (dir.) *Història de Tarragona*, Pagès editors, Lleida, vol. VI. p. 109-150.

OLIVERAS, J. (2012). La planificació del territori i el creixement de la ciutat. A Duch, M. (dir.) *Història de Tarragona*, Pagès editors, Lleida, vol. VI. p. 313-393.

OLIVERAS, J. (2012). La ciutat i la seva regió. A Duch, M. (dir.) *Història de Tarragona*, Pagès editors, Lleida, vol. VI. p. 395-446.

OLIVERAS, J. i ROQUER, S. (2011). Los espacios de innovación en Cataluña. El papel de la autopista del Mediterráneo. A Humbert, A., Molinero, F. i Valenzuela, M. (eds.) *España en la Unión Europea. Un cuarto de siglo de mutaciones territoriales*, Madrid, Colección de la Casa Velázquez, 121, p. 169-190.

ROQUER, S. (2012). La població: dinàmica i estructura. A Duch, M. (dir.) *Història de Tarragona*, Pagès editors, Lleida, vol. VI. p. 39-108.

ROQUER, S. (2012). La diferenciación residencial de l'espai urbà: els contrastos socio-demogràfics i electorals. A Duch, M. (dir.) *Història de Tarragona*, Pagès editors, Lleida, vol. VI. p. 277-312.

RUSSO, P. (2012). Instrumentos de gestión del conocimiento para la mejora de la competitividad turística. El Parque Científico y Tecnológico de Turismo y Ocio/Knowledge Management Tools for the Enhancement of Tourism Competitiveness. A Anton, S. (dir.) *10 lecciones sobre turismo. El reto de reinventar los destinos /10 Lessons on Tourism. The Challenge of Reinventing Destinations*. Barcelona, Planeta, 203-219 / p. 439-453.

SALADIÉ, O., ROQUER, S., OLIVERAS, J., MURO, J.I. (2012). La ciutat actual. Geografia i urbanisme. A Duch, M. (dir.) *Història de Tarragona*, Pagès editors, Lleida, vol. VI. 494 p.

SALADIÉ, O. (2012). Marc geogràfic de Tarragona. A Duch, M. (dir.) *Història de Tarragona*, Pagès editors, Lleida, vol. VI. p. 19-38.

Articles de revista

AGUILAR, E., DOMONKOS, P. i altres (2012). Benchmarking Monthly Homogenization Algorithms. *Climate of the Past*, 8, p. 89-115.

ALBERICH, J. (2011). La metropolització del territori català: un anàlisi a partir de los espacios de vida de la població. A Pujadas, I. (ed.) *Población y espacios urbanos*. Departament de Geografia Humana de la Universitat de Barcelona. Barcelona, Grupo de Población de la Asociación de Geógrafos Españoles. p. 297-312.

ANTON, S., PÉREZ, Y., RUSSO, A i altres (2012). Analysis of Tourist Behavior Based on the Tracking Data Collected by GPS. *Discovery of Geospatial Resources: Methodologies, Technologies and Emergent Applications*. IGI Global, p. 241-260.

ANTON, S., PÉREZ, Y., RUSSO, A. i altres (2012). Research into Mass Tourism Development on the Mediterranean Coast. *Tourism Geographies*, 13 (3), p. 495-501.

ANTON, S. (2011). Turismo y ciudades en España. Dimensiones, tendencias y retos para la investigación. *Papeles de Economía Española*, 128. p. 159-171.

BEAS, L. (2012). Effects of the Implementation of Tourism Excellence Plans (1992-2006) in Spain. The Case of the Catalan Coast. *Journey of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, vol.4, 1, p. 84-104.

BRUNET, M. i altres (2011). Tree-ring Proxy Based Temperature Reconstructions and Climate Model Simulations: Cross-comparison at the Pyrenees. *Climate of the Past*, 7, p. 3919-3957.

CASTELLÀ, M. i BRUNET, M. (2011). Study of the Heat Wave of the Summer 2003 at the Mediterranean Coast of the Iberian Peninsula. *Tethys*, 8, p. 89-99.

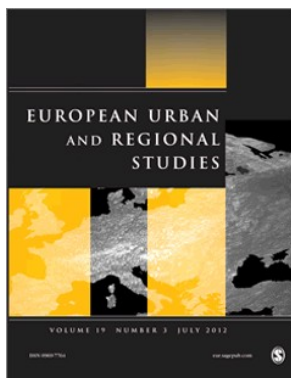
DOMONKOS, P. i altres (2012). The Historical Pathway Towards more Accurate Homogenisation, *Advances in Sciences and Research*, 8, p. 45-52.

INIESTA, J.J. (2011). Crisi econòmica, una oportunitat per un model urbà més sostenible. *Revista Tag*, 63, Tarragona, p. 11-12.

NEL·LO, M. i BEAS, L. (2011). El compromiso de los grandes grupos turísticos españoles con un turismo social y medioambientalmente responsable. *Estudios Turísticos* (en premsa).

NEL·LO, M. i PÉREZ, Y. (2012). La gestión y planificación del turismo en las áreas protegidas de Panamá. El caso del Parque Nacional Marino Golfo de Chiriquí. Panamá. *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, núm. 59, pp.423-429.

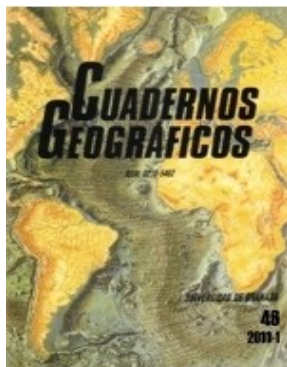
OLIVERAS, J. (2011-2012). Col·laboracions al *Diari de Tarragona*, secció: Tribuna. Periodicitat articles: quincenal. octubre 2011 – maig 2012.

RUSSO, P. i altres (2012). Territorial Attractiveness in EU Urban and Spatial Policy: A Critical Review and Future Research Agenda. *European Urban and Regional Studies* (on-line, diciembre, p. 1-17).

SALADIÉ, O. (2011). Los residuos domésticos y asimilables en Cataluña: la generación y la recogida selectiva como indicadores de la sostenibilidad territorial. *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 56, p. 321-348.

SALADIÉ, O. (2011). Cien años de observaciones meteorológicas en la comarca catalana de la Ribera d'Ebre. 1911 – 2011. *Cuadernos Geográficos de la Universidad de Granada*, 48. p. 109-134.

SALADIÉ, O. (2012). La gestión de los residuos domésticos en los antiguos vertederos de la comarca de la Ribera d'Ebre (Cataluña). *Investigaciones Geográficas*, 56. p. 177-197.

SALADIÉ, S. (2012). La ecología política de conflictos sobre energía eólica: un estudio de caso en Cataluña. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, vol. 58, 1. p. 177-192.

SALADIÉ, S. (2011). Els conflictes territorials del sistema elèctric a Catalunya. *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, 71-72. p. 177-192.

SALVAT, J. (2011). Parc Cultural del Baix Gaià. *La resclosa*, 15. Centre d'Estudis del Gaià. Viladrona.

SERRANO, D. i altres (2011). L'action diplomatique française et le phylloxera en Espagne. *Centre de recherches sur le vigna et le vin*. p. 1-21.

Comunicacions a congressos

ALBERICH, J. Los tranvías de vapor en España: una historia (casi) desconocida. *VI Congreso de Historia Ferroviaria*. Vitoria, 5-7 setembre 2012.

ALBERICH, J., MURO, J.I. i ROQUER, S. Capitalidad autonómica y proceso de terciarización: el caso de Barcelona. *IV Encuentro de Investigación Urbana. Las ciudades españolas en la etapa autonómica*. Proyecto URBSPAIN. Departamento de Geografía. Universidad Autónoma de Madrid. Grup de Geografia Urbana de la Asociación de Geógrafos Españoles. Madrid, 7-9 juny 2012.

ALBERICH, J., MURO, J.I. i ROQUER, S. Población extranjera, segregación y programas de mejora en ciudades medias catalanas. *XIII Congreso de la Población Española*. Santander, 12-14 setembre 2012.

ALBERICH, J., MURO, J.I. i ROQUER, S. Segregación residencial de la población extranjera en ciudades medias de la Cataluña no metropolitana, 1997-2008. *III Jornadas del Proyecto URBSPAIN*. Departamento de Geografía. Universidad Autónoma de Madrid. Grup de Geografia Urbana de la Asociación de Geógrafos Españoles. Madrid, 8-9 setembre 2011.

UNIVERSIDAD DE LA HABANA
FACULTAD DE GEOGRAFÍA
SEGUNDA CONVENCIÓN
INTERNACIONAL
"GEOGRAFÍA, MEDIO AMBIENTE Y
ORDENAMIENTO TERRITORIAL"

ANDREU, J., NEL-LO, M., PÉREZ, Y. Valoración de la sostenibilidad del turismo en el valle de Viñales (Cuba). *II Convención internacional de geografía, medio ambiente y ordenamiento territorial*. La Habana (Cuba), 16-28 novembre 2011.

ANTON, S. i WILSON, J. Socio-spatial Transformations in Consolidated Mediterranean Tourism Resorts. *Tourism Geographies and Global Changes: Local Communities and Economies in Transformation*. Association of American Geographers Annual Meeting. New York. 2012.

ANTON, S. Tourism Geographies: Advances, Challenges and Future Areas of Research. *Tourism Geographies and Global Changes: Local Communities and Economies in Transformation*. Association of American Geographers Annual Meeting. New York. 2012.

ANTON, S. i WILSON, J. Innovation Dynamics in Consolidated Tourism Regions: A Case from the Mediterranean's Costa Daurada, Catalonia. *Knowledge Dynamics in the Diversification of Mass*

Tourism: Challenges for European and Mediterranean Destinations. Regional Studies Association Research Network on Tourism and Regional Development. Akdeniz University, School of Tourism and Hotel Management, Antalya, Turkey, 2012.

ANTON, S. i altres. The Urban Nature of Coastal Mass Tourism Destinations. A Methodological Approach from a Global Perspective. *Knowledge Dynamics in the Diversification of Mass Tourism: Challenges for European and Mediterranean Destinations. Regional Studies Association Research Network on Tourism and Regional Development. Akdeniz University, School of Tourism and Hotel Management, Antalya, Turkey, 2012.*

ANTON, S. i RUSSO, P. Measuring Tourism in Space: Insights from ESPON Projects. Move 011. *2nd International Conference on the Measurement and Economic Analysis of Regional Tourism. Session 3. Moving the Regional Tourism Agenda Forward. Bilbao, 2011.*

ANTON, S., SALADIÉ, O. i altres. Assessing the Impact of Low-Cost Carriers in a Mature Destination Using a Causal Chain Approach. *International Association for Tourism Economics Conference. Bournemouth, 2011.*

BEAS, L. Research Network on Tourism and Regional Development. Süleyman Demirel University. *Knowledge Dynamics in the Diversification of Mass Tourism: Challenges for European and Mediterranean Destinations. Regional Studies Association Research Network on Tourism and Regional Development. Akdeniz University, School of Tourism and Hotel Management, Antalya, Turkey, 25-27 gener 2012.*

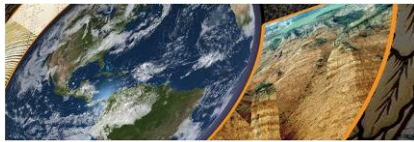
BORONEANT, C. i altres. Validation of RegCM Simulation of Temperature and Precipitation over Republic of Moldova and Projected Changes under A1B Scenario. *BIOCLIMATE Conference – Source and Limit of Social Development. Eslovàquia, 6 setembre 2011.*

BORONEANT, C. i altres. Monitoring the Summer Drought Variability over the Iberian Peninsula and its Relationship to Global Sea Surface Temperature and Large Scale Atmospheric Circulation. *11th EMS Annual Meeting and 10th European Conference on Applications of Meteorology (ECAM). Berlín, 10-15 setembre 2011.*

BORONEANT, C. i altres. Assessing the Changes in Drought Conditions During Summer in the Republic of Moldova based on RegMC simulations. *1st Climate Change, Economic Development, Environment and People Conference. Novi Sad, Serbia, 14-16 setembre 2011.*

BRUNET, M, DOMONKOS, P. i EFHTYMIADIS, D. The WMO MEDARE Initiative: Background, Current Status and Prospects, *ECSN Data Management Workshop. Edinburgh, Regne Unit, 12-14 octubre 2011.*

BRUNET, M. The Development of the Spanish Daily Adjusted Temperature Series (SDATS): A Case-study Discussing from Data Rescue Procedures to Daily Adjustments Application. *2nd WMO/MEDARE International Workshop: Addressing Climate Data Sources and Key Records for the Mediterranean Basin in Support of an Enhanced Detection, Prediction and Adaptation to Climate Change and its Impacts. Nicosia, Chipre, 2012.*

5th International Limnogeology Congress

BRUNET, M., SIGRÓ, J. i altres. The Role of NAO in Western Europe Climate Variability during the Late Glacial and Holocene based on Iberian and Azores Island Lake Cores and Climate Instrumental Data. *5th Limnogeology International Congress (ILIC5)*. Konstanz, Alemanya, 31 agost 2011 – 3 setembre 2011.

BRUNET, M. Climate Data for Climate Monitoring and Assessment: Need for Data Management and data rescue. *Regional Workshop on Climate Prediction/Projection and Extreme Events Indices in the Arab Region*. Casablanca, Marroc, 13-16 març 2012.

BRUNET, M. Quality Control of Climate Data and Introduction to RCLimDex. *Regional Workshop on Climate Prediction/Projection and Extreme Events Indices in the Arab Region*. Casablanca, Marroc, 13-16 març 2012.

BRUNET, M. Climate Data Rescue Projects: MEDARE Experience. *Regional Workshop on Climate Prediction/Projection and Extreme Events Indices in the Arab Region*. Casablanca, Marroc, 13-16 març 2012.

BRUNET, M., EFTHYMIADIS, D., GILABERT, A. Assessing Progress on Data Coordination (WP1.3). *EURO4M: 3rd General Assembly*. Zurich, Suïssa, 2-4 abril 2012.

BRUNET, M., EFTHYMIADIS, D., GILABERT, A. i SANCHEZ, M. The Chain Processess Involved to Reconstruct Long Climate Time-series: The case of Oran (Algeria) Station. *EURO4M: 3rd General Assembly*. Zurich, Suïssa, 2-4 abril 2012.

DOMONKOS, P. i altres. The Historical Pathway Towards more Accurate Homogenisation. *11th EMS Annual Meetinf and 10th European Conference on Applications of Meteorology (ECAM)*. Berlín, Alemanya, 10-15 setembre 2011.

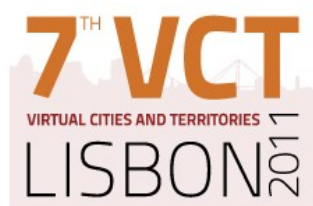
DOMONKOS, P. Homogenisation of Temperature Time Series. *Workshop of the Hungarian Met. Society: Homogenization of Data Series in the Light of the Terminating*. Budapest, Hungria, 3 novembre 2011

DOMONKOS, P. ACMANT Why is it Efficient?. *7th Seminar for Homogenisation and Quality Control in Climatological Databases*. Budapest, Hungria, 24-28 octubre 2011.

DOMONKOS, P. i altres. Efficiencies of Homogenisation Methods: our Present Knowledge and its Limitation. *7th Seminar for Homogenisation and Quality Control in Climatological Databases*. Budapest, Hungria, 24-28 octubre 2011.

GUTIÉRREZ, A. Programas de intervención integral en barrios con dificultades: ¿Un instrumento en favor de la cohesión social y el refuerzo de la ciudad compacta?. *XXII Congreso Nacional de la Asociación de Geógrafos Españoles. Geografía y desafíos territoriales en el siglo XXI*. Alacant, 2011.

GUTIÉRREZ, A. i altres. Localización de las estaciones de Alta Velocidad Ferroviaria y modelos de implantación de la nueva infraestructura. Un análisis de su impacto espacial a escala local. *7th Virtual Cities and Territories International Congress*. Lisboa, 2011.

GUTIÉRREZ, A. Dos décadas de políticas urbanas en la Unión Europea. Lecciones, experiencias y modelos de intervención. *7th Virtual Cities and Territories International Congress*. Lisboa, 2011.

GUTIÉRREZ, A. Estaciones periféricas de alta velocidad ferroviaria en España. Una lectura de su impacto territorial a escala local a partir del caso del Camp de Tarragona. *V Congreso Geografía de los Servicios Servicios, Globalización y Territorio*. Las Palmas de Gran Canaria, 2011.

GUTIÉRREZ, A. i altres. Ocio, cultura y consumo como motores de transformaciones urbanísticas y reconversión funcional de fachadas marítimas: de la operación de Porto Antico de Génova a la zona Forum de Barcelona. *V Congreso Geografía de los Servicios "Servicios, Globalización y Territorio"*. Las Palmas de Gran Canaria, 2011.

GUTIÉRREZ, A. i altres. El potencial industrial del corredor configurado por la autovía A-2 en las comarcas de Lleida. *V Jornadas de Geografía Económica - Grupo de Geografía Económica de la AGE Crisis económica e impactos territoriales*. Girona, 2012.

GUTIÉRREZ, A. i altres. ¿El final del urbanismo expansivo? Producción inmobiliaria y dispersión de la población en el sistema urbano de Lleida (2000-2011). *XI Congreso del Grupo de Urbana de la Asociación de Geógrafos Españoles. Las ciudades y el sistema urbano: una reflexión en tiempos de crisis*. Galicia-Norte de Portugal, 2011.

GUTIÉRREZ, A. i altres. Operaciones urbanísticas vinculadas a la implantación de la Alta Velocidad Ferroviaria en las ciudades españolas: resultados, retos e incertidumbres. *XI Congreso del Grupo de Urbana de la Asociación de Geógrafos Españoles. Las ciudades y el sistema urbano: una reflexión en tiempos de crisis*. Galicia-Norte de Portugal, 2011.

MURO, J.I. La red eléctrica y el alumbrado público en Barcelona (1894-1922). *Actas del simposio internacional Globalización, innovación y construcción de redes técnicas urbanas en América y Europa, 1890-1930 Brazilian Traction, Barcelona Traction y otros conglomerados financieros y técnicos*. Universidad de Barcelona, Facultat de Geografia i Història, 23-26 enero 2012.

NEL-LO, M. i PÉREZ, Y. Propuesta de indicadores para la valoración de la presión turística en destinos de naturaleza. *II Convención Internacional de geografía, medio ambiente y ordenamiento territorial*. La Habana (Cuba), 16-28 noviembre 2011.

OLIVERAS, J., NEL-LO, M. i PÉREZ, Y. El desarrollo turístico en Cuba como fórmula para incitar un crecimiento demográfico sostenible. El caso de Viñales. *II Convención Internacional de geografía, medio ambiente y ordenamiento territorial*. La Habana (Cuba), 16-28 noviembre 2011.

PÉREZ, Y., RUSSO, P., ANTON, S. i altres. Analysis of Tourist Behaviour Based on the Tracking Data Collected by GPS. *Information and Communication Technologies in Tourism*. Viena, 2011.

RUSSO, A. The Formation of Tourism Landscapes in the Mobile Post-industrial Society. A New Epistemological Framework for Social Studies of Tourism and Insights from the Case of Barcelona. Simposio Annual de la Asociación VUGS *Geography & Tourism Changing Tourism: Destination Unknown*. Utrecht University. Utrecht, 8 maig 2012.

RUSSO, A. El círculo vicioso del turismo de patrimonio. Venecia, caso ejemplar y laboratorio de soluciones. *II Jornades de Turisme i Patrimoni: noves relacions en temps de crisi*. Universitat de Lleida. Lleida, 17 maig 2012.

RUSSO, P. i altres. Territorial Attractiveness and Mobility Flows Across Europe. A Regional Classification Proposal Based on their Relationships. *Congress Annual de la European Regional Science Association*. Barcelona, 2011.

RUSSO, P. i QUAGLIERI, A. Creative Workers and Regional Development. Towards a Classification of Spatial Effects. *Congress Annual de la European Regional Science Association*. Barcelona, 2011.

SALADIÉ, Ò. Las estaciones meteorológicas como atractivo turístico. *XIII Coloquio de Turismo, Ocio y Recreación: Turismo y territorio. Innovación, renovación y desafíos*. Asociación de Geógrafos Españoles. Universitat de Barcelona i Universitat Autònoma de Barcelona. Barcelona, 14-16 junio 2012

SALADIÉ, S. Aplicació d'un projecte d'APS (Aprenentatge-Servei) en l'àmbit universitari coordinat per un Science Shop. *VII Congrés Internacional de docència universitària: la universitat, una institució de la societat*. Universitat Pompeu Fabra. Barcelona, 4-6 juliol 2012.

SALADIÉ, S. El catàleg de paisatge de les Terres de l'Ebre: oportunitats i limitacions d'un nou instrument de protecció, gestió i ordenació del paisatge. *III Congrés de Cultura i territori a les comarques de la Diòcesi de Tortosa*. Vinaròs, 23-25 novembre 2011.

SALADIÉ, S. Análisis crítico del sistema eléctrico español. Propuesta de alternativas. Energía y territorio. Dinámicas y procesos. *XXII Congreso Asociación de Geógrafos Españoles*. Energía y territorio. Dinámicas y procesos. Alacant, 27-29 octubre 2011.

SALADIÉ, S. Geopolítica de la implantación eólica en Catalunya. *XXII Congreso Asociación de Geógrafos Españoles*. Energía y territorio. Dinámicas y procesos. Alacant, 27-29 octubre 2011.

SALADIÉ, S. L'elaboració dels catàlegs de paisatge. Eines i instruments per a la interpretació del paisatge. *Jornades de formació del professorat dels Camps d'Aprenentatge*. Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Olot, 20 desembre 2011.

SALVAT, J. Wine Tourism. From Theory to Practice. *Sessions de Turisme a Vila-seca i Enologia a Falset*. *Campus d'Excel·lència Internacional Catalunya Sud de la URV*. 9-11 novembre 2011.

SALVAT, J. Vies de comercialització del territori: el Paisatge dels genis. *Fòrum de Comercialització dels productes agrorurals del Baix Penedès*. Sant Jaume dels Domenys, 28 novembre 2011.

SALVAT, J. La ruralitat com actiu turístic. *Experiències atòpiques de turisme en el paisatge rural*. Organitzat per la Xarxa SOLC. 14 desembre 2011.

TUJAKA, D. Web Cartography in Destination Brand Communication: Tourism Web Maps Analysis Method. *1st International Conference Place Branding Online*. Barcelona, 2011.

Projectes de transferència de coneixement, activitats i treballs d'assessorament

ATTREG Second International Workshop Managing Attractiveness. Policymakers' View on Mobilising Territorial Capital. Vila-Seca. 27 octubre 2011.

CEICS Forum 2011. What's Hot and What's on in Tourism Research. Vila-Seca. 10-11 novembre 2011.

I Workshop de Turismo Enológico. En el marc del Master Interuniversitario en Planificación y Gestión de Turismo Enológico. Jaume Salvat. 14-18 novembre 2011.

Competitivitat i sostenibilitat de les Destinacions Turístiques. Oportunitats a la Costa Daurada. Diputació de Tarragona i Universitat Rovira i Virgili. Investigador: Salvador Anton. 2009-2011.

Pla Estratègic de Desenvolupament Local de Móra d'Ebre. Ajuntament de Móra d'Ebre. Jordi Blay i Òscar Saladié.

Població mundial i desenvolupament sostenible i Impacte ambiental de les activitats econòmiques. Projecte: Mòduls Universitaris en ciència del Desenvolupament Sostenible (MOUDS). Càtedra DOW/URV de Desenvolupament Sostenible. Joan Alberich. 2012.

Informe sobre la docència i la recerca en sostenibilitat i medi ambient de la Universitat Rovira i Virgili. Càtedra DOW/URV de Desenvolupament Sostenible i Rectorat de la URV. Joan Alberich. 2012.

Cartografia comercial de Tarragona. Cambra de Comerç de Tarragona. FURV. Jordi Blay, Montse Bustos i Jordi Andreu.

Previsions de desenvolupament de l'activitat econòmica. Estudi previ i complementari de la redacció del POUM de Lleida. Ajuntament de Lleida. Aaron Gutiérrez i altres, 2011.

Memòria Social. Estudi previ i complementari de la redacció del POUM de Lleida. Ajuntament de Lleida. Aaron Gutiérrez i altres, 2011.

Plan de gestión del uso público de la Ermita de la Mare de Déu de la Roca de Montroig del Camp y su entorno. Patronato de Turismo de la Diputación de Tarragona. Salvador Anton. 2011.

Impuls a les accions de desenvolupament turístic: creació i comercialització de productes turístics. Desenvolupament rural a la Terra Alta. Salvador Anton. 2011.

Definició de continguts i components del centre d'Interpretació de la cultura Morisca d'Ascó. Ajuntament d'Ascó. Salvador Anton. 2011.

Estudi d'adequació del Centre d'Interpretació de l'energia a la dinàmica turística de la Ribera d'Ebre. Ajuntament d'Ascó. Salvador Anton. 2011.

Adequació turística de la Cooperativa de Gandesa. Celler Cooperatiu de Gandesa. Salvador Anton. 2011.

Centre de Foment de la Cultura de l'oli al Priorat. Jaume Salvat. Novembre 2011.

Agrobotigues: venent producte i territori. Organitzat per la federació de Cooperatives de Catalunya. Sant Jaume del Domenys. Jaume Salvat. 28 març 2012.

Impacte econòmic de l'energia eòlica a escala local a Catalunya. Estudi comparatiu. Ajuntament de la Granadella i Fundació UTB. Sergi Saladié. 4 abril 2012.

Projecte de reconsideració territorial del futur de la franja verda. Xipre. Josep Oliveras, Yolanda Pérez i Salvador Anton. 13-20 juliol 2012.

Conferències impartides

ALBERICH, J. *Imaginaris i projecte de ciutat*. Universitat d'Estiu de la URV (Departament d'Antropologia, Filosofia i Treball Social). Tarragona, 2012.

ANTON, S. *Formación de postgrado e I+D+i de las universidades y su importancia en el Sector Turístico*. I Forum Red INTUR. Conocimiento, Innovación y Talento al servicio del sector turístico. Universidad de Barcelona-CETT. Barcelona, 2011.

ANTON, S. *La planificación territorial del turismo*. Centro de Innovación y Desarrollo del Turismo. Universidad de Quintana Roo. Chetumal. México, 2011.

BLAY, J. *Importància de la pedra en sec des del punt de vista paisatgístic i patrimonial*. Jornades teòrico-pràctiques sobre la pedra en sec. Organitza: parc natural dels Ports. 31 octubre 2011.

BLAY, J. Conferències a Secundària *Els estudis de grau i la Geografia*. Institut Martí Franquès, 1 març 2012; Institut Jaume Huguet (Valls), 7 març 2012.

BLAY, J. *Innovació i metodologies didàctiques en els nous graus de la URV. El cas de Geografia*. I Jornades d'innovació en l'ensenyament de les ciències socials i experimentals, Tarragona. Grup de Treball de Geografia. ICE URV. Organitzador: Joan Ferran.

OLIVERAS, J. *De la geografía al turismo*. Conferencia inaugural del curs acadèmic 2011-2012 de la Escola Universitària de Turisme i Oci, Vila-seca, 15 desembre 2011.

SALADIÉ, Ò. *Comunicant el risc: febleses i oportunitats*, a Jornada Aigua Extrema i Societat. Observatori de l'Ebre (Roquetes), 19 novembre 2011.

SALADIÉ, Ò. *Els efectes del canvi climàtic des d'una perspectiva local: especial referència al sector turístic i agrícola*. Consell Comarcal de l'Alt Camp (Valls), 15 març 2012.

SALADIÉ, O. *Fem més sostenible el nostre desenvolupament*. Aules d'Extensió Universitària de la Gent Gran – URV. Santa Coloma de Queralt, 19 març 2012 i El Morell, 21 març 2012; Conferències a Secundària. IES Torredembarra. Torredembarra, 11 abril 2012; IES Gaudí. Reus, 20 abril 2012; IES Julio Antonio. Móra d'Ebre, 24 abril 2012; Antenes del Coneixement-URV. La Sènia, 27 abril 2012.

SALADIÉ, S. *Els conflictes energètics a les comarques meridionals de Catalunya (II): la situació actual*. Aula d'Extensió Universitària de la Universitat Rovira i Virgili per a la Gent Gran. Tarragona, 1 febrer 2012.

SALADIÉ, S. *Els conflictes energètics a les comarques meridionals de Catalunya (II): les alternatives*. Aula d'Extensió Universitària de la Universitat Rovira i Virgili per a la Gent Gran. Tarragona, 23 abril 2012.

SALADIÉ, S. *Els riscos de l'energia nuclear*. Aula d'Extensió Universitària de la Universitat Rovira i Virgili per a la Gent Gran. Reus, 27 març 2012.

SALADIÉ, S. *Model energètic descentralitzat, dins el Cicle de xerrades: Crisi energètica, futur i alternatives*. La Fura, Casal Popular de Solsona. Solsona, 28 abril 2012.

SALADIÉ, S. *Els catàlegs de paisatge en el marc del planejament territorial*. Màster en Planificació Territorial. Universitat Rovira i Virgili. Vila-Seca, 15 desembre 2011.

SALADIÉ, S. *És possible produir electricitat d'una manera més neta i eficaç?*. Conferències temàtiques de la URV adreçades a Secundària. IES Antoni Ballester. Mont-roig del Camp, 23 març 2012.

SALADIÉ, S. *El sistema d'energia distribuïda com alternativa al sistema centralitzat*. XIV Fira Natura. Organitzat per IPCENA (Institució de Ponent per la Conservació i l'Estudi de l'Entorn Natural). Lleida, 11 març 2012.

SALADIÉ, S. *Impactes territorials de l'actual sistema elèctric a Catalunya i les seves alternatives*. Casal Ocell Negre. Lleida, 3 novembre 2011.

SALVAT, J. *El riu com a font de riquesa turística. Promoció dels productes agroalimentaris de la Ribera d'Ebre*. Mora d'Ebre, 10 novembre 2011.

VII.- Personal del Departament de Geografia amb la seva assignació per centres i places que ocupen al curs 2011-2012

Nom Cognoms	Plaça	Centre	Correu electrònic
Anton Clavé, Salvador	Catedràtic Universitat	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-seca)	salvador.anton@urv.cat
Oliveras Samitier, Josep	Catedràtic Emèrit	Facultat de Lletres (Tarragona)	josep.oliveras@urv.cat
Roquer Soler, Santiago	Catedràtic Emèrit	Facultat de Lletres (Tarragona)	santiago.roquer@urv.cat
Aguilar Anfrons, Enric	Titular Universitat	Facultat de Lletres (Tarragona)	enric.aguilar@urv.cat
Brunet India, Manuela Catalina	Titular Universitat	Facultat de Lletres (Tarragona)	manola.brunet@urv.cat
Muro Morales, José Ignacio	Titular Universitat	Facultat de Lletres (Tarragona)	joseignacio.muro@urv.cat
Pérez Albert, M ^a Yolanda	Titular Universitat	Facultat de Lletres (Tarragona)	myolanda.perez@urv.cat
Blay Boqué, Jordi	Titular Escola Universitària	Facultat de Lletres (Tarragona)	jordi.blay@urv.cat
Nel-lo Andreu, Marta Gemma	Professora Agregada	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-seca)	martagemma.nello@urv.cat
Russo, Antonio Paolo	Professor Agregat	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-seca)	antonio.russo@urv.cat
Alberich González, Joan	Professor Lector	Facultat de Lletres (Tarragona)	joan.alberich@urv.cat
Gutierrez Palomero, Aaron	Professor Lector	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-Seca)	aaron.gutierrez@urv.cat
Saladié Borraz, Òscar	Professor Lector	Facultat de Lletres (Tarragona)	oscar.saladie@urv.cat
Serrano Giné, David	Professor Lector	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-Seca)	david.serrano@urv.cat
Sigró Rodríguez, Francisco Javier	Professor Lector	Facultat de Lletres (Tarragona)	javier.sigro@urv.cat
Aloquin Pallach, Magí Nicolau	Professor Associat	Facultat de Lletres (Tarragona)	magi.aloquin@urv.cat
Beas Secall, Lorena	Professora Associada	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-seca)	lorena.beas@urv.cat
Cáceres Silva, Jordi	Professor Associat	Facultat de Lletres (Tarragona)	jordi.caceres@urv.cat
Calabuig Tomàs, Jordi	Professor Associat	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-seca)	jordi.calabuig@urv.cat
Casadevall Camps, Robert	Professor Associat	Facultat de Lletres (Tarragona)	robert.casadevall@urv.cat
Ferran Mercadé, Joan	Professor Associat	Facultat de Lletres (Tarragona)	joan.ferran@urv.cat
Mármol Arasa, Sabina	Professora Associada	Facultat de Lletres (Tarragona)	sabina.marmol@urv.cat
Sau Raventós, Elisabet	Professora Associada	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-Seca)	mariaelisanbet.sau@urv.cat
Roca, Estanislau	Professor Associat	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-Seca)	
Manrubia Gibert, Joan	Professor Associat	Facultat de Lletres (Tarragona)	Joan.manrubia@urv.cat
Francès Tudel, Joan Carles	Professor Associat	Facultat de Lletres (Tarragona)	joancarles.frances@urv.cat
García Rodríguez, Alfonso	Professor Associat	Facultat de Lletres (Tarragona)	alfonso.garcia@urv.cat
García-Borès Comas, Iban	Professor Associat	Facultat de Lletres (Tarragona)	iban.garciabores@urv.cat
Gimeno Subirana, Carmen	Professora Associada	Facultat de Lletres (Tarragona)	carmen.gimeno@urv.cat
Iniesta Girona, Joan Jaume	Professor Associat	Facultat de Lletres (Tarragona)	ji.iniesta@urv.cat
Merseburger Canals, M ^a Goretti	Professora Associada	Facultat de Lletres (Tarragona)	mgoretti.merseburger@urv.cat
Padrell Benet, Jordi	Professor Associat	Facultat de Lletres	jordi.padrell@urv.cat
Piñol Guiral, Andreu	Becari Pre-doctoral	Facultat de Lletres (Tarragona)	andreu.pinol@urv.cat
Queralt Basterra, Joaquim	Professor Associat	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-seca)	joaquim.queralt@urv.cat
Saladié Gil, Sergi	Professor Associat	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-Seca)	sergi.saladie@urv.cat
Salvat Salvat, Jaume	Professor Associat	Facultat de Lletres (Tarragona)	jaume.salvat@urv.cat

Nom Cognoms	Plaça	Centre	Correu electrònic
Barry, Abdoul	Becàri Pre-doctoral	C3 (Tortosa)	barry.abdoul@urv.cat
Domonkos, Peter	Investigador	C3 (Tortosa)	peter.domonkos@urv.cat
Efthymiadis, Dimitrios	Investigador	C3 (Tortosa)	dimitrios.efthymiadis@urv.cat
Wilson, Julie	Becària Postdoctoral (Beatriu de Pinós)	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-seca)	julie.wilson@urv.cat
Boroneant, Constanta Emilia	Investigadora	C3 (Tortosa)	constantina.boroneant@urv.cat
Mariné Roig, Estela	Investigador en formació	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-seca)	estela.marine@urv.cat
Castellà Sánchez, Mercè	Becari Pre-doctoral	C3 (Tortosa)	merce.castella@urv.cat
Benito Granell, Xavier	Becari Pre-doctoral	C3 (Tortosa)	xavier.benito@urv.cat
Coll Benages, Joan Ramon	Becari Pre-doctoral	C3 (Tortosa)	joanramon.coll@urv.cat
Fortuny Asensio, Aleix	Becari Pre-doctoral	Facultat de Lletres (Tarragona)	aleix.fortuny@urv.cat
Poza Moreno, Rafael	Becari Pre-doctoral	C3 (Tortosa)	rafael.poza@urv.cat
Rovira Soto, M ^a Trinitat	Becari Pre-doctoral	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-seca)	mtrinitat.rovira@urv.cat
Sanz Ibáñez, Cinta	Becària Pre-doctoral	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-seca)	cinta.sanzi@urv.cat
Tujaka, Dorota	Becari Pre-doctoral	Facultat de Lletres (Tarragona)	dorota.tujaka@urv.cat
Andreu Bertran, Jordi	Tècnic de Suport a la Recerca	Facultat de Lletres (Tarragona)	jordi.andreu@urv.cat
Bustos Hernández, Montserrat	Tècnica de Suport a la Recerca	Facultat de Lletres (Tarragona)	montserrat.bustos@urv.cat
Rumignani, Massimiliano	Tècnic de Suport a la Recerca	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-seca)	massimiliano.rumignani@urv.cat
Fornós Español, Cristina	Responsable Administrativa	Facultat de Lletres (Tarragona)	cristina.fornos@urv.cat
Aguado Fuentes, Rubén	Administratiu	Facultat de Lletres (Tarragona)	ruben.aguado@urv.cat
Also Prieto, Eloisa Marina	Administrativa	C3 (Tortosa)	eloisa.also@urv.cat
Maixé Vicens, José	Tècnic de Suport a la Docència	Facultat de Lletres (Tarragona)	jose.maixe@urv.cat
Alegria Latorre, Olga	Tècnica Informàtica	C3 (Tortosa)	olga.alegria@urv.cat
Felipe Pérez, Beatriz Isabel	Professora Associada	Facultat de Lletres (Tarragona)	beatrizirene.felipe@estudiants.urv.cat
Aluja Masalles, Laura	Becària Col·laboradora	Facultat de Lletres (Tarragona)	laura.aluja@estudiants.urv.cat
Felipe Pérez, Beatriz Isabel	Becària Col·laboradora	Facultat de Lletres (Tarragona)	beatrizirene.felipe@estudiants.urv.cat
Magarolas Navarro, Anton	Becari de projecte	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-Seca)	antonalbert.magarolas@estudiants.urv.cat
Fernández Ferré, Anna	Becària de projecte	Facultat de Lletres (Tarragona)	anna.fernandez@estudiants.urv.cat

Nom Cognoms	Plaça	Centre	Correu electrònic
Delclòs Alió, Xavier	Becari de projecte	Facultat de Lletres (Tarragona)	xavier.delclos@estudiants.urv.cat
Ballesteros Martínez, Caridad	Becària de projecte	Facultat de Lletres (Tarragona)	caridad.ballesteros@estudiants.urv.cat
Sancho Cuartiella, Josep	Becari de projecte	Facultat de Turisme i Geografia (Vila-Seca)	josep.sancho@estudiants.urv.cat
López Miquel, Marc	Becari de projecte	Facultat de Lletres (Tarragona)	marc.lopezm@estudiants.urv.cat
Pàmies Sans, Magí	Becari de projecte	Facultat de Lletres (Tarragona)	magi.pamies@estudiants.urv.cat
Nágera Porres, Nilo	Becari de projecte	Facultat de Lletres (Tarragona)	nilo.nagera@estudiants.urv.cat
Gilabert Gallart, Alba	Becària de projecte	Facultat de Lletres (Tarragona)	alba.gilabert@estudiants.urv.cat
López Corts, M. Clara	Becària de projecte	Facultat de Lletres (Tarragona)	mclara.lopez@estudiants.urv.cat
Mallol Maeso, David	Becari de projecte	Facultat de Lletres (Tarragona)	david.mallol@estudiants.urv.cat
Ferreras Rodríguez, Juan José	Becari de projecte	Facultat de Lletres (Tarragona)	juan jose.ferreras@estudiants.urv.cat
Vidal Alcoba, Victor	Becari de projecte	Facultat de Lletres (Tarragona)	victor.vidala@estudiants.urv.cat
Tomas Campos, Noelia	Becària de projecte	Facultat de Lletres (Tarragona)	noelia.tomas@estudiants.urv.cat